

Maksātspējas
kontroles dienests

**Informatīvais materiāls par atklātības principa nodrošināšanu
maksātspējas procesā**

RĪGĀ

2024

Saturs

Saturs	2
Lietotie saīsinājumi.....	3
Ievads	4
1. Atklātības principa mērķis maksātnespējas procesā	6
2. Sniedzamās informācijas veidi un informācijas sniegšanas kārtība.....	7
2.1. Informācijas sniegšana par nodomu atteikties no prasījumiem	9
2.2. Informācijas sniegšana par nodomu noslēgt izlīgumu un izlīguma forma.....	11
2.3. Informācijas sniegšana par nodomu veikt prasījuma tiesību cesiju	13
2.4. Informācijas sniegšana par mantas sastāvu un mantas pārdošanas termiņa pagarināšanu	15
2.5. Administratora darbības pārskati	18
2.6. Informācijas sniegšana kreditoru sapulcēs.....	20
2.7. Iepazīšanās ar maksātnespējas procesa lietu	22
2.8. Informācijas sniegšana par izvērtējumu, vērtējot parādnieka pārvaldes institūciju locekļu atbildību.....	25
2.9. Informācijas sniegšana par speciālista pieaicināšanu.....	27
3. Gadījumi, kad ir pamats nesniegt informāciju	29
4. Ārvalstu (ES valstis) kreditoru informēšana par maksātnespējas procesa pasludināšanu.....	32

Lietotie saīsinājumi

Administrators – maksātspējas procesa administrators

CSDD – VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija"

EMUS – Elektroniskā maksātspējas uzskaites sistēma

FID – Finanšu izlūkošanas dienests

Regula par maksātspējas procedūrām – Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija regula (ES) 2015/848 par maksātspējas procedūrām

Vispārīgā datu aizsardzības regula - Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

Ievads

Veicot Maksātnespējas likuma 174.¹ panta 1. punktā noteikto uzraudzību, kā arī izskatot sūdzības par administratoru rīcību, konstatēts, ka par vairākiem atklātības nodrošināšanas aspektiem maksātnespējas procesā nav izveidojusies vienveidīga prakse. Proti, pastāv atšķirīgi viedokļi par to, kādā apjomā un kad tieši maksātnespējas procesā iesaistītajām personām jāsniedz informācija par maksātnespējas procesa norisi, tostarp administratora veiktajām un plānotajām darbībām. Ievērojot minēto, Maksātnespējas kontroles dienests ir izstrādājis informatīvo materiālu, kas sniedz ieskatu būtiskākajos atklātības nodrošināšanas aspektos, par kuriem visbiežāk praksē nav vienprātības.

Informatīvā materiāla mērķis ir veicināt vienotu izpratni par atklātības nodrošināšanu maksātnespējas procesā, tādējādi sekmējot maksātnespējas procesa atklātību un uzticamību administratora veiktajām un plānotajām darbībām maksātnespējas procesa ietvaros.

Informatīvajā materiālā tiks aplūkoti šādi ar atklātības nodrošināšanu maksātnespējas procesā saistīti jautājumi:

- 1) atklātības principa mērķis un izpratne maksātnespējas procesā;
- 2) kad ir jāinformē kreditori par nodomu atteikties no prasījumiem¹ un kāda informācija ir jāietver paziņojumā;
- 3) kad ir jāinformē kreditori par nodomu noslēgt izlīgumu² un kāda informācija ir jāietver paziņojumā;
- 4) kad ir jāinformē kreditori par nodomu veikt prasījuma tiesību cesiju³ un kāda informācija ir jāietver paziņojumā;
- 5) kāda informācija par mantas sastāvu⁴ ir norādāma mantas pārdošanas plānā;
- 6) kāda informācija ir jāsniedz, ja parādnieka manta nav atsavināta Maksātnespējas likumā noteiktajā termiņā⁵;
- 7) administratora darbības pārskatos⁶ norādāmās informācijas nozīme;
- 8) kreditoru sapulces sasaukšanas mērķis un kompetence⁷;
- 9) kādas personas un kādā veidā var iepazīties ar maksātnespējas procesa lietu⁸;

¹ [Maksātnespējas likuma 81. panta pirmās daļas 6. punkts.](#)

² [Maksātnespējas likuma 81. panta pirmās daļas 7. punkts.](#)

³ [Maksātnespējas likuma 81. panta pirmās daļas 8. punkts.](#)

⁴ [Maksātnespējas likuma 113. pants.](#)

⁵ [Maksātnespējas likuma 111. panta otrā daļa.](#)

⁶ [Maksātnespējas likuma 85. pants.](#)

⁷ [Maksātnespējas likuma 89. pants.](#)

⁸ [Maksātnespējas likuma 26. panta sestā daļa.](#)

10) kad un kāda informācija ir jāsniedz kreditoriem par administratora veikto parādnieka pārvaldes institūciju locekļu atbildības⁹ izvērtējumu;

11) kas ir speciālists¹⁰ maksātnespējas procesā un kāda informācija ir jānorāda kreditoriem par tā pieaicināšanu;

12) kādos gadījumos un kādā veidā ir jāinformē ārvalstu kreditori par parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanu¹¹;

13) gadījumi, kad ir pamats nesniegt informāciju maksātnespējas procesā iesaistītajām personām.

Informatīvā materiāla izstrādē izmantoti atsevišķi praktiskie piemēri, kas iegūti, Maksātnespējas kontroles dienestam īstenojot tā kompetencē esošos uzraudzības pasākumus.

⁹ [Maksātnespējas likuma 65. panta 8. punkts.](#)

¹⁰ [Maksātnespējas likuma 67. panta pirmās daļas 13. punkts.](#)

¹¹ [Maksātnespējas likuma 66. panta ceturtdā daļa.](#)

1. Atklātības principa mērķis maksātspējas procesā

Nenoliedzami, ka atklātības principa ievērošana ir viens no priekšnoteikumiem likumīga maksātspējas procesa norises nodrošināšanā. Tādējādi procesa ietvaros administratora veiktajām darbībām jānorisinās saskaņā ar atklātības principu, kas uzliek administratoram pienākumu nodrošināt caurskatāmību visās maksātspējas procesa stadijās.

Atbilstoši **atklātības principam**¹², lai nodrošinātu uzticamību, informācijai par procesu ir jābūt pieejamai visām procesā iesaistītajām personām, tādējādi veicinot gan šo personu interešu ievērošanu, gan procesa mērķu sasniegšanu.

Atklātības principa mērķis ir nodrošināt maksātspējas procesa caurskatāmību, garantējot informācijas pieejamību maksātspējas procesā iesaistītajām personām, lai veicinātu viņu interešu ievērošanu, kā arī nodrošinātu procesa mērķu sasniegšanu un uzticamību maksātspējas procesam. Mērķis tiek sasniegts, ja maksātspējas procesā iesaistītajām personām savlaicīgi tiek sniegta pilnīga un visaptveroša informācija, kas sniedz skaidru priekšstatu par maksātspējas procesa norisi, administratora veiktajām un plānotajām darbībām, tostarp pieņemtajiem lēmumiem un sagatavotajiem dokumentiem.

¹² [Maksātspējas likuma 6. panta 7. punkts.](#)

2. Sniedzamās informācijas veidi un informācijas sniegšanas kārtība

Likumdevējs ir noteicis informācijas minimumu, kas jāsniedz maksātnespējas procesā iesaistītajām personām, lai tiktu nodrošināta maksātnespējas procesa atklātība un maksātnespējas procesā iesaistīto personu tiesisko interešu aizsardzība. Tāpat arī noteicis termiņus, kādos ir jāsniedz informācija, lai maksātnespējas procesā iesaistītās personas savlaicīgi varētu īstenot savu tiesību aizsardzību un būtu informētas par maksātnespējas procesa norisi. Pamatinformācija ir sniedzama, sagatavojot procesuālos dokumentus (piemēram, administratora darbības pārskats, kreditoru prasījumu reģistrs, ziņojums par parādnieka mantas neesamību, mantas pārdošanas plāns, tā precizējumi un grozījumi, juridiskās personas maksātnespējas procesa izmaksu saraksts un kreditoru prasījumu segšanas plāns, paziņojums par kreditoru prasījumu segšanas plāna izpildi). Attiecīgi par daļu no minētajiem dokumentiem Maksātnespējas likumā ir paredzēta kārtība un termiņi iebildumu sniegšanai.¹³

Izvēloties sniedzamās informācijas apjomu, administratoram ir jāapzinās, ka informācijai jābūt pilnīgai, konkrētu jautājumu visaptverošai un savlaicīgai, lai maksātnespējas procesā iesaistītajām personām tiktu nodrošināta iespēja pilnvērtīgi izvērtēt sniegto informāciju un nepieciešamības gadījumā sniegt iebildumus vai ierosinājumus, tādējādi nodrošinot maksātnespējas procesa likumīgu un efektīvu norisi.

Administratoram nav pamata liegt maksātnespējas procesā iesaistītajām personām iespēju izmantojot tiem Maksātnespējas likumā noteiktās tiesības izteikt iebildumus par maksātnespējas procesa norisi un procesa ietvaros pieņemtajiem lēmumiem, lai aizsargātu savas intereses maksātnespējas procesā. Par administratora sniegtajām ziņām maksātnespējas procesā iesaistītajām personām ir tiesības Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā izteikt iebildumus. Savukārt administratoram ir pienākums tos izvērtēt un, ja iebildumi netiek ņemti vērā, sniegt motivētu atbildi. Tādējādi administrators izpilda pienākumu attiecībā uz iebildumu izvērtēšanu, līdz ar to nodrošinot, ka, pieņemot lēmumu, ir izvērtēti visi lēmuma pareizību ietekmējošie apstākļi.

¹³ Piemēram, Maksātnespējas likuma [69. panta 1. punkts](#), [81. panta pirmā un otrā daļa](#), [112. pants](#), [113. pants](#), [118. pants](#), [119. pants](#).

Lai gan administratora pienākums informēt maksātnespējas procesā iesaistītās personas par maksātnespējas procesa norisi caurvijas visam Maksātnespējas likumā ietvertajam regulējumam¹⁴, aptverot katru maksātnespējas procesa stadiju, ir iespējams nodalīt Maksātnespējas likumā tieši noteiktus un tieši nenoteiktus jautājumus, par kuriem administratoram ir jāsniedz informācija kreditoriem.

Proti, pie Maksātnespējas likumā tieši noteiktajiem jautājumiem, par kuriem administrators informē kreditorus, ir pieskaitāma konkrēta informācija, kuras sniegšanas pienākums ir tieši noteikts Maksātnespējas likuma normās (piemēram, Maksātnespējas likuma 78. panta trešā daļa, 81. panta pirmā daļa, 85. pants, 112. pants un 113. pants). Tādā veidā likumdevējs skaidri iezīmējis to jautājumu loku, par kuriem obligāti ir jāinformē maksātnespējas procesā iesaistītās personas, jo informācijas saņemšana par norādītajiem jautājumiem vistiešāk ietekmē to tiesiskās un mantiskās intereses maksātnespējas procesā.

Savukārt pie tieši nenoteiktajiem jautājumiem, par kuriem administrators informē kreditorus, ir attiecināma visa pārējā informācija, kurai ir nozīme maksātnespējas procesa norisē¹⁵, bet kuras sniegšanas pienākums nav tieši noteikts Maksātnespējas likuma normās. Piemēram, parādnieka slēgto darījumu un pārvaldes institūcijas locekļu rīcības izvērtēšana¹⁶, kā arī speciālista pieaicināšana. Lai gan informācijas sniegšanas pienākums nav tieši noteikts Maksātnespējas likumā, tas neatbrīvo administratoru no pienākuma informēt kreditorus par šādiem jautājumiem, jo tas izriet no atklātības principa un Maksātnespējas likuma 81. panta otrajā daļā ietvertās ģenerālklausulas.¹⁷

¹⁴ Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2022. gada 28. februāra spriedums lietā Nr. SKC-19/2022.

¹⁵ [Maksātnespējas likuma 81. panta otrā daļa](#).

¹⁶ Izņemot Maksātnespējas likuma [113. panta pirmās daļas 13. punktā](#) noteikto parādnieka pārvaldes institūciju locekļu rīcības izvērtējumu atbilstoši Maksātnespējas likuma 72.¹ pantam, jo šāds izvērtējums ir jānorāda, sagatavojot mantas pārdošanas plānu, kā arī izņemot Maksātnespējas likuma [112. panta pirmās daļas 6. punktā](#) noteikto parādnieka pārvaldes institūciju locekļu rīcības izvērtējumu atbilstoši Maksātnespējas likuma 72.¹ pantam, jo šāds izvērtējums ir jānorāda, sagatavojot ziņojumu par parādnieka mantas neesamību.

¹⁷ Kreditori ir informējami par visiem jautājumiem, kuriem ir nozīme maksātnespējas procesā.

2.1. Informācijas sniegšana par nodomu atteikties no prasījumiem

Pēc parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas administratoram ir tiesības atteikties no jebkura prasījuma.¹⁸ Ievērojot Maksātnespējas likumā ietverto saistību izpildes principu, administratora lēmumam par atteikšanos no jebkura parādnieka prasījuma ir jābūt pamatotam, izsvērtam, argumentētam, parādniekam un kreditoriem zaudējumus neradošam.

Informējot kreditorus par administratora nodomu atteikties no prasījumiem, kreditoriem ir jāpaziņo, no kāda prasījuma administrators plāno atteikties, norādot prasījuma pamatu un summu, tostarp arī iemeslus, kādēļ administrators ir izlēmis no tā atteikties.¹⁹ Piemēram, norādot uz konkrētu pierādījumu trūkumu vai arī iespējamiem pretargumentiem, kas administratora ieskatā liegs sasniegt tiesāšanās mērķi. Minētā pienākuma izpilde nav atkarīga no tā, vai prasība ir vai nav celta tiesā. Proti, kreditori ir jāinformē arī par administratora nodomu necelt prasību (prasības celšana ir iespējama, bet administrators objektīvu iemeslu dēļ nolemj to nedarīt), jo arī prasības necelšana ir uzskatāma par atteikšanos no parādnieka prasījumiem.²⁰ Konkrētajā gadījumā paziņojumā ir jānorāda lietderības apsvērumi, kuru dēļ prasība netiks celta.

Informācija par administratora nodomu atteikties no prasījumiem kreditoriem jāsniedz savlaicīgi, bez nepamatotas kavēšanās, pirms atteikšanās no prasījumiem.

Piemēram: administrators nevis savlaicīgi informēja kreditorus par nodomu atteikties no prasības daļā pret vienu parādnieka pārstāvi (parādnieka pārvaldes institūciju locekli), bet kārtējā darbības pārskatā norādīja informāciju par tiesvedības rezultātu. Proti, ka tiesvedība daļā pret vienu parādnieka pārstāvi (parādnieka pārvaldes institūciju locekli) ir izbeigta.

Administratoram, nodrošinot maksātnespējas procesa likumīgu un efektīvu norisi un mērķu sasniegšanu, ir rūpīgi jāizvērtē katra atsevišķa pārvaldes institūciju locekļa rīcības ietekme uz parādniekam nodarītajiem zaudējumiem. Attiecīgi, konstatējot pamatu neuzturēt prasību daļā pret vienu no parādnieka pārstāvjiem, par savu nodomu kreditori ir jāinformē savlaicīgi, ievērojot likumā noteikto kārtību.²¹

Visu iepriekš minēto nosacījumu ievērošana nodrošina pilnvērtīgas informācijas sniegšanu kreditoriem par administratora rīcības pamatojumu un apsvērumiem konkrētā

¹⁸ [Maksātnespējas likuma 67. panta pirmās daļas 9. punkts.](#)

¹⁹ Skatīt, piemēram, Zemgales rajona tiesas 2019. gada 28. marta lēmumu lietā Nr. C10093612, kā arī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022. gada 7. marta lēmumu lietā Nr. C30383222.

²⁰ Skatīt, piemēram, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019. gada 20. decembra lēmumu lietā Nr. C30525619.

²¹ Kreditori ir jāinformē Maksātnespējas likuma [81. panta pirmās daļas 6. punktā](#) un [trešajā daļā](#) noteiktajā kārtībā.

lēmuma pieņemšanai, kas, savukārt, ietekmē kreditoru iespējas izteikt iebildumus par administratora nodomu atteikties no prasījumiem un vērst administratora uzmanību uz darbībām, kuras vēl varētu veikt kreditoru prasījumu pilnīgākai apmierināšanai.

Būtiski uzsvērt, ka gadījumos, kad likumdevējs ir tieši paredzējis informācijas sniegšanu Maksātnespējas likuma 81. pantā noteiktajā kārtībā, šo kārtību nevar aizstāt ar šādas informācijas sniegšanu kreditoru sapulcē vai norādīšanu administratora darbības pārskatā. Sniedzot minēto informāciju kreditoru sapulcē vai norādot to administratora darbības pārskatā, netiek ievērotas kreditoru tiesības sniegt iebildumus par administratora nodomu un nepieciešamības gadījumā izteikt savus iebildumus.

2.2. Informācijas sniegšana par nodomu noslēgt izlīgumu un izlīguma forma

Izlīgums ir līgums, ar kuru tā dalībnieki kādu apstrīdamu vai kā citādi apšaubāmu savstarpēju tiesisku attiecību, savstarpēji piekāpdamies, pārvērš par neapstrīdamu un neapšaubāmu.²² Minētajā pantā dotā definīcija atklāj, ka izlīgums ir iespējams tad, kad strīdu vai šaubu novēršanai puses ir gatavas savstarpēji piekāpties. Izlīguma noslēgšana ir atkarīga vienīgi no līdzēju brīvas gribas kopīgi meklēt strīda risinājumu.

Administratoram ir tiesības slēgt jebkuru izlīgumu parādnieka vārdā attiecībā uz parādnieka prasījumiem pret trešajām personām.²³ Maksātnespējas likuma normās nav noteikti ierobežojumi attiecībā uz parādnieka prasījumu veidiem, par kuriem administrators ir tiesīgs slēgt izlīgumu. Līdz ar to Maksātnespējas likuma izpratnē par izlīgumu ir uzskatāma jebkura vienošanās, kas saistīta ar tiesvedības neuzsākšanu vai neturpināšanu, kā arī ar parāda atmaksu, tostarp parāda atmaksas termiņa pagarināšanu (parāda samaksas atlikšana). Līdz ar to izlīgumu ir iespējams noslēgt gan saistībā ar potenciālajiem parādnieka prasījumiem, neceļot prasību tiesā, gan arī uzsāktās tiesvedības ietvaros.

Pirms izlīguma noslēgšanas ir jāizvērtē iespējamā izlīguma priekšrocības un kreditoru ieguvums. Savukārt, lai to izvērtētu, administratoram ir jāizvērtē personas, ar kuru plānots noslēgt izlīgumu, mantiskais stāvoklis²⁴ kopsakarā ar saņemto izlīguma piedāvājumu un prasījuma atgūšanas iespējām tiesvedības ceļā, kā arī iespējām pārdot prasījuma tiesības. Proti, administratoram, pieņemot lēmumu par izlīguma slēgšanu, ievērojot kreditoru kopuma intereses, ir pienākums izvērtēt piedziņas efektivitāti izlīguma neslēgšanas gadījumā.²⁵

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus un konstatējot, ka ir iespējams noslēgt izlīgumu, administrators pirms izlīguma noslēgšanas ziņo kreditoriem par savu nodomu.²⁶ Maksātnespējas likums neuzliek administratoram par pienākumu ņemt vērā visus kreditoru iebildumus vai slēgt izlīgumu, ja nepiekrīt tā nosacījumiem. Tādējādi tiesības noslēgt izlīgumu var tikt izmantotas, ja administrators ir ievērojis likumā noteiktās prasības ziņot kreditoriem

²² [Civillikuma 1881. pants.](#)

²³ [Maksātnespējas likuma 67. panta pirmās daļas 9. punkts.](#)

²⁴ Izvērtējot personas mantisko stāvokli, administratoram ir jāpārbauda publiskajos reģistros pieejamā informācija par personai piederošo nekustamo īpašumu un kustamo mantu.

²⁵ Rēzeknes tiesas 2020. gada 10. marta lēmums lietā Nr. C-0066-20.

²⁶ [Maksātnespējas likuma 81. panta pirmās daļas 7. punkts.](#)

par attiecīgo nodomu un ja nav saņemti kreditoru iebildumi vai tie ir atzīti par nepamatotiem.²⁷ Gala lēmumu, vai izlīgums ir pieļaujams un slēdzams, pieņem administrators.

Ziņojot par nodomu slēgt izlīgumu, kreditoriem jāsniedz izvērsta informācija par visiem izlīguma nosacījumiem un pamatojums attiecībā uz izlīguma noslēgšanas izdevīgumu, kas rada iespēju kreditoriem izteikties par plānoto izlīgumu.²⁸ Proti, jāsniedz izvērsta informācija par visiem izlīguma nosacījumiem (tostarp par naudas līdzekļu samaksas termiņa pagarināšanu, ja attiecināms) un pamatojums attiecībā uz izlīguma noslēgšanas izdevīgumu, lai nepieļautu situāciju, ka kreditors, neizsakot iebildumus par izlīgumu, piekrīt arī viņam nezināmiem nosacījumiem.

Izlīgumam maksātnespējas procesa ietvaros ir jābūt noslēgtam rakstveidā. Nav pieļaujama atkāpe no izlīguma rakstveida formas, lai arī, iespējams, izlīguma noslēgšana mutvārdos prasa mazāk resursu. Tiesu praksē²⁹ atzīts, ka mutvārdos noslēgts darījums maksātnespējas procesa ietvaros nenodrošina visām maksātnespējas procesā iesaistītajām personām iespējas pārliecināties par šo personu interešu ievērošanu un procesa mērķu sasniegšanu. Lai gan tas prasa vismazāk resursu gadījumos, kad izlīgums tiek izpildīts, taču uz šādām darījuma sekām nevar paļauties. Tāpat, ja mutvārdos noslēgts izlīgums netiek izpildīts labprātīgi, maksājuma saistību atgūšana prasa vairāk resursu nekā tas būtu gadījumā, ja izlīgums būtu noslēgts rakstveidā.

Par labu praksi ir uzskatāma šāda administratorsa rīcība, *piemēram, administrators neplānoja slēgt izlīgumu, jo uzskatīja iesniegto piedāvājumu par neatbilstošu un nelietderīgu. Tomēr, ievērojot Maksātnespējas likumā nostiprinātos maksātnespējas principus, tostarp atklātības principu, administrators uzskatīja par nepieciešamu noskaidrot kreditoru viedokļus par saņemto piedāvājumu.*

Lai gan Maksātnespējas likumā šāds pienākums *expressis verbis* nav ietverts, administratoram būtu jāinformē kreditori par izlīguma piedāvājumu arī tad, ja administratoram nav nodoma to slēgt. Proti, jāinformē par apsvērumiem, kāpēc izlīgums nav slēdzams.

²⁷ Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2021. gada 20. decembra spriedums lietā Nr. C30465420, SKC-1252/2021.

²⁸ Skatīt, piemēram, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2020. gada 2. aprīļa lēmumu lietā Nr. C29246520.

²⁹ Skatīt, piemēram, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020. gada 16. decembra lēmumu lietā Nr. C-7283-20/33.

2.3. Informācijas sniegšana par nodomu veikt prasījuma tiesību cesiju

Administrators var cedēt parādnieka prasījumus pret trešajām personām, ja parāda piedziņa varētu būt apgrūtināta vai ilgstoša.³⁰ No minētās tiesību normas izriet, ka cedējami ir tādi parādnieka prasījumi, kurus administrators pats varētu realizēt maksātnespējas procesa ietvaros, taču, ņemot vērā, ka piedziņa varētu būt ilgstoša vai apgrūtināta, tos efektīvāk ir pārdot.

No Maksātnespējas likuma 81. panta pirmās daļas 8. punkta, 113. panta pirmās daļas 9. punkta un trešās daļas normām izriet, ka administrators ir tiesīgs cedēt maksātnespējīgās komercsabiedrības prasījumu vienīgi tad, ja kreditori, būdami informēti par šādu priekšlikumu³¹, 15 dienu laikā neizteic iebildumus.³² Līdz ar to, informējot kreditorus par nodomu veikt cesiju, ir jāparedz likumā noteiktais termiņš iebildumu izteikšanai. Turklāt minētās darbības jāveic pirms cesijas līguma noslēgšanas.

***Piemēram:** mantas pārdošanas plānā vispārīgi norādīts, ka administrators plāno izvērtēt iespēju veikt prasījumu tiesību cesiju, taču izvērtējums un nodoms slēgt cesijas līgumu par konkrētu piedāvājumu, tostarp konkrētu cesijas summu, plānā netika ietverts. Turpretim, administratora ieskatā, visa nepieciešamā informācija, kas attiecināma uz cesijas līguma priekšmetu, jau bija ietverta plānā, līdz ar to nebija nepieciešama papildu paziņojumu nosūtīšana kreditoriem.*

Administratoram jāinformē kreditorus par nodomu veikt parādnieka prasījuma tiesību cesiju līdz ar attiecīgā nodoma rašanos – pirms darbību saistībā ar potenciālā pircēja atrašanu veikšanas, turklāt norādot minimālo pārdošanas cenu. Savukārt, saņemot konkrētus potenciālo pircēju piedāvājumus, jānodrošina kreditoriem iespēja izteikt iebildumus gan par pašu nodomu veikt prasījuma tiesību cesiju un administratora pamatojumu tam, gan par būtiskiem cesijas noteikumiem, piemēram, piedāvāto pirkuma maksu.³³

Vispārīga norāde par to, ka tiks izvērtēta debitoru prasījumu cedēšanas vai norakstīšanas iespēja, nav pielīdzināma paziņojumam par nodomu veikt parādnieka prasījuma tiesību cesiju, jo administratoram vēl nav zināma nedz summa, par kādu prasījuma tiesības tiek pārdotas, nedz citi fakti, kas kreditoriem var būt būtiski (piemēram, kārtība, kādā tiks pārdoti debitoru parādi). Kreditoriem ir jāsniedz vispusīgs administratora lēmuma par prasījuma

³⁰ [Maksātnespējas likuma 105. pants.](#)

³¹ [Maksātnespējas likuma 81. panta pirmās daļas 8. punkts.](#)

³² Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2022. gada 28. februāra spriedums lietā Nr. C30853118, SKC-19/2022.

³³ Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2021. gada 5. maija lēmums lietā Nr. C29252821.

tiesību cesiju pamatojums, konkrēti norādot finansiālo un resursu ekonomijas ieguvumu. Līdz ar to, informējot par nodomu veikt cesiju, kreditori ir jāinformē par summu, par kādu prasījuma tiesības tiks pārdotas, kā arī par kārtību, kādā prasījumi tiks cedēti.

Tāpat, sniedzot kreditoriem izvērtējumu par savu nodomu veikt parādnieka prasījuma tiesību cesiju, izvērtējumā ir jāiekļauj informācija par šķēršļiem administratoram veikt atgūšanas darbības. Piemēram, sniedzot informāciju par apstākļiem, kas apgrūtinātu sprieduma izpildi.

Ja kreditori paziņojumā par cesijas līguma noslēgšanu nesaņem pilnīgu informāciju, kreditoriem nav iespējams objektīvi izvērtēt cesijas līguma noslēgšanas pamatotību un pieņemt izsvērtu lēmumu. Tādējādi kreditoriem tiek liegts pilnvērtīgi īstenot savas tiesības, iesniedzot administratoram argumentētus iebildumus par cesijas līguma noslēgšanu.

2.4. Informācijas sniegšana par mantas sastāvu un mantas pārdošanas termiņa pagarināšanu

Mantas pārdošanas plāns ir nozīmīgs maksātnespējas procesa procesuāls dokuments, no kura parādnieka kreditori un arī citas maksātnespējas procesā iesaistītās personas gūst svarīgu informāciju par parādnieka maksātnespējas procesu, tai skaitā par parādnieka mantas sastāvu.³⁴

Kreditoriem ir jāsniedz informācija par visu parādnieka mantu, kas maksātnespējas procesa laikā tikusi konstatēta, tostarp par tādu, kas nav jāatsavina maksātnespējas procesa ietvaros, tai skaitā par parādnieka rīcībā esošajiem naudas līdzekļiem uz parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas brīdi.

Piemēram: administrators mantas pārdošanas plānā nenorādīja procesa sākumā konstatētos parādniekam piederošos naudas līdzekļus, uzskatot, ka mantas pārdošanas plānā norādāma tikai tā manta, kuru paredzēts atsavināt.

Atbilstoši Maksātnespējas likumā noteiktajam parādnieka mantas jēdzienam par parādnieka mantu ir uzskatāmi arī parādnieka naudas līdzekļi³⁵, līdz ar to arī tie ir norādāmi mantas pārdošanas plānā. Tādā veidā kreditori gūst pilnu priekšstatu par parādnieka finansiālo stāvokli.

Mantas pārdošanas plānā administrators norāda iekļātās un neiekļātās parādnieka mantas sarakstu un tās novērtējumu.³⁶ Minētajā normā iekļautais vārds "saraksts" jau pats par sevi prezumē izvērstu un detalizētu mantas uzskaitījumu. Minētais ir attiecināms arī uz debitoru parādiem. Proti, katrs debitors norādāms atsevišķi, jo Maksātnespējas likuma izpratnē katrs prasījums vērtējams kā atsevišķa mantas vienība.³⁷

Ievērojot minēto, mantas pārdošanas plānā norādāma informācija par katru atsevišķu parādnieka mantas vienību (gan iekļāto, gan neiekļāto), tostarp par katru debitora parādu, katras atsevišķas mantas (atsevišķas pozīcijas)³⁸ vērtību, kā arī par administratora plānoto rīcību ar atsavināmo mantu. Tādējādi tiek nodrošināta atklātība par patieso parādnieka mantas apmēru, lai maksātnespējas procesā iesaistītās personas pirms attiecīgās mantas pārdošanas

³⁴ Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2021. gada 26. aprīļa lēmums lietā Nr. C30412620, SPC-6/2021.

³⁵ Atbilstoši [Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 1. punktam](#) parādnieka manta ir arī parādnieka rīcībā esošie naudas līdzekļi, kas konstatēti uz Parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas brīdi.

³⁶ [Maksātnespējas likuma 113. panta pirmās daļas 1., 2., 5., 6. punkts.](#)

³⁷ Rīgas rajona tiesas 2023. gada 20. jūlija lēmums lietā Nr. C33345223.

³⁸ Piemēram, ja parādniekam pieder vienveidīgas mantas vienības ievērojamā apjomā, tad ir iespējama to grupēšana, mantas pārdošanas plānā norādot attiecīgās mantas grupas.

varētu savlaicīgi izvērtēt to, vai administratora plānotā rīcība ar mantu būs tiesiska, vērsta uz kreditoru prasījumu segšanu pēc iespējas lielākā apmērā, kā arī to, vai manta tiks realizēta savlaicīgi.³⁹

Sagatavojot mantas pārdošanas plānu, jāņem vērā, ka iespēja realizēt tiesības sniegt iebildumus vai priekšlikumus par mantas pārdošanas plānā norādītajām ziņām procesā iesaistītajām personām jānodrošina pirms mantas pārdošanas, nevis pēc tās.⁴⁰

Arī tiesu praksē ir atzīts, ka Maksātnespējas likuma 113. panta pirmajā daļā uzskaitītā informācija ir obligāti norādāma mantas pārdošanas plānā, taču tiesību normā ietvertā obligāti norādāmā informācija nav izsmeljoša. Līdz ar to administratoram ir pienākums sniegt kreditoriem iespējami plašāku informāciju par parādnieka mantu un administratora plānoto rīcību, tādējādi īstenojot Maksātnespējas likuma 6. panta 7. punktā nostiprināto atklātības principu.⁴¹

Situācijās, kad saskaņā ar Maksātnespējas likuma 113. pantu ir sagatavojams mantas pārdošanas plāns, administratora ieskatu par atsevišķas mantas bezvērtību likumdevējs nav paredzējis kā kritēriju attiecīgās mantas iekļaušanai vai neiekļaušanai mantas pārdošanas plānā⁴² un maksātnespējas procesā iesaistīto personu neinformēšanai par mantas patieso sastāvu. Līdz ar to apstākļi, ka, piemēram, CSDD reģistrētajam transportlīdzeklim ir statuss "noņemts no uzskaites", nenozīmē, ka šāda manta nav jānorāda mantas pārdošanas plānā un ka no īpašuma nevar tikt iegūti kādi naudas līdzekļi. Piemēram, var būt gadījumi, kad transportlīdzeklim ir statuss "noņemts no uzskaites", bet to var vai nu atjaunot uzskaitē vai arī nodot pārstrādei metāllūžņos un saņemt naudas līdzekļus. Tādēļ ir būtiski kreditoriem sniegt informāciju arī par šādu CSDD reģistrā reģistrēto mantu. Savukārt gadījumos, ja tiek konstatēts, ka publiskos reģistros reģistrētā manta dabā nepastāv vai manta tiek atzīta par nevērtīgu, manta ir izslēdzama no parādnieka mantas sastāva, par to informējot kreditorus.

Nenorādot visas ziņas, kas sniedzamas kreditoriem (tostarp attiecībā uz atgūto mantu, atprasot segtos parādus), tiek ierobežotas maksātnespējas procesā iesaistīto personu tiesības izteikt priekšlikumus vai iebildumus⁴³ par administratora rīcību ar parādnieka mantu.

Piemēram: administrators mantas pārdošanas plānā nenorādīja informāciju par to, ka parādniekam pieder manta – preču zīmes, domēns. Informācija par minētās mantas esību un

³⁹ Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2021. gada 26. aprīļa lēmums lietā Nr. C30412620, SPC-6/2021.

⁴⁰ Turpat.

⁴¹ Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 26. maija lēmums lietā Nr. C68354321.

⁴² Informatīvais materiāls efektīvai rīcībai ar parādnieka mantu, 10.lpp., pieejams: <https://www.mkd.gov.lv/lv/informativie-materiali#informativs-materials-efektivai-ricibai-ar-paradnieka-mantu>.

⁴³ [Maksātnespējas likuma 113. panta trešā daļa.](#)

pārdošanas rezultātiem norādīta tikai pēc tās pārdošanas, norādot informāciju administratora darbības pārskatā.

Iepriekš minētā administratora rīcība nav atbilstoša Maksātnespējas likuma normām, jo apgalvojums, ka informācija par parādnieka mantas, tostarp preču zīmju un domēna vārda pārdošanas rezultātā iegūto naudas līdzekļu apmēru, tikusi iekļauta administratora darbības pārskatā, neattaisno atkāpšanos no Maksātnespējas likumā noteiktā pienākuma izpildes – mantas pārdošanas plānā norādīt visas mantas sarakstu.⁴⁴

Kreditoru informēšana par mantas pārdošanas veidu pirms mantas pārdošanas ir būtiska tādēļ, ka mantas pārdošanas veida izvēle ietekmē maksātnespējas procesa atklātību, ar mantas pārdošanu saistīto izdevumu apmēru, kā arī var ietekmēt mantas pārdošanas rezultātā saņemto naudas līdzekļu apmēru, kas savukārt ietekmē kreditoru prasījumu segšanai novirzāmo naudas līdzekļu summu. Ievērojot procesuālās darbības nozīmi, situācijā, kad ir konstatēta nepieciešamība mainīt mantas pārdošanas veidu, piemēram, no "mantas atsavināšana bez izsoles" uz "mantas atsavināšana ar izsoli", ir jā sagatavo mantas pārdošanas plāna precizējumi.

Visa parādnieka manta ir pārdodama sešu mēnešu laikā pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas.⁴⁵ Administrators var pagarināt neieķīlātās parādnieka mantas pārdošanas termiņu līdz sešiem mēnešiem, par to šā likuma 81. pantā noteiktajā kārtībā paziņojot kreditoriem un norādot termiņa pagarināšanas pamatojumu. Tāpat, ja administrators konstatē, ka parādnieka mantas pārdošanas plānu nav iespējams izpildīt, administrators nekavējoties informē par to kreditorus, nosūtot precizēto parādnieka mantas pārdošanas plānu atbilstoši Maksātnespējas likuma 113. panta septītajai daļai. Minētais normatīvais regulējums tieši nosaka konkrētu administratora rīcību situācijā, ja sešu mēnešu termiņā nav iespējams pārdot tieši neieķīlāto mantu.

Pastāvot objektīviem šķēršļiem mantas realizēšanai Maksātnespējas likumā noteiktajā termiņā, lai nodrošinātu maksātnespējas procesā atklātību pār administratora veicamajām darbībām, visiem kreditoriem un parādnieka pārstāvim savlaicīgi ir jāsaņem informācija par neiespējamību Maksātnespējas likumā noteiktajā termiņā pārdot arī parādnieka ieķīlāto mantu. Minētais saistāms ar nepieciešamību sniegt pilnīgu informāciju par maksātnespējas procesa turpināšanas iemesliem neatkarīgi no mantas statusa.

⁴⁴ Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2021. gada 26. aprīļa lēmums lietā Nr. C30412620, SPC-6/2021.

⁴⁵ [Maksātnespējas likuma 111. panta sestā daļa.](#)

2.5. Administratora darbības pārskati

Pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administrators katru mēnesi sagatavo un elektroniski nosūta kreditoriem un Maksātnespējas kontroles dienestam savas darbības pārskatu.⁴⁶ Administratora darbības pārskata nosūtīšana kreditoriem ir viens no normatīvajos aktos noteiktajiem līdzekļiem, lai administrators nodrošinātu atklātību pār maksātnespējas procesa norisi. Īstenojot atklātības principu, likumdevējs ir noteicis informācijas apjomu, kas nepieciešams maksātnespējas procesā iesaistītajiem subjektiem, lai sasniegtu maksātnespējas procesa mērķi. Kreditoriem ir tiesības saņemt pārskatā paredzēto informāciju par procesa gaitu pārskata periodā, un administratoram ir pienākums šo informāciju sniegt.⁴⁷

Administratora darbības pārskats veidots tā, lai kreditoriem un Maksātnespējas kontroles dienestam būtu skaidrs priekšstats par to, kādas darbības administrators ir veicis konkrētajā darbības pārskata periodā un maksātnespējas procesā kopumā.

Lai arī administratora kārtējiem darbības pārskatiem ir informatīva nozīme, un tie nav vienīgais informācijas avots par maksātnespējas procesa norisi, minētais apstāklis neatbrīvo administratoru no pienākuma sniegt kreditoriem patiesu, korektu, kā arī pilnīgu un faktiskajai situācijai atbilstošu informāciju, kas tiek atspoguļota administratora darbības pārskatos.

***Piemēram:** administrators kārtējā darbības pārskatā nav norādījis pilnvērtīgu informāciju par parādnieka mantu, kā arī par īres ieņēmumiem un izmaksām, norādot, ka konkrētais nekustamais īpašums ir ieķīlātā manta par labu nodrošinātajam kreditoram, un tā kā ieķīlātā manta ir pārdodama par labu nodrošinātajam kreditoram, trešajām personām nav izpaužama informācija par ieķīlāto mantu.*

Administratora darbības pārskatos norādāma vispusīga informācija par maksātnespējas procesa ietvaros saņemtajiem un izlietojamiem naudas līdzekļiem, to iedalot attiecībā uz ieķīlāto un neieķīlāto parādnieka mantu. Tādējādi personas, kuras ir tiesīgas saņemt administratora darbības pārskatos, tiek informētas par naudas līdzekļu plūsmu konkrētā maksātnespējas procesā (attiecībā gan uz ieķīlāto, gan neieķīlāto mantu).

Likumdevējs, nosakot administratora darbības pārskatos ietveramās informācijas apjomu, nav paredzējis, ka maksātnespējas procesā informācija par ienākumiem un izdevumiem kādā daļā būtu atzīstama par ierobežotas pieejamības informāciju. Ņemot vērā, ka

⁴⁶ [Maksātnespējas likuma 85. panta pirmā daļa.](#)

⁴⁷ Skatīt, piemēram, Rīgas rajona tiesas 2017. gada 13. jūlija lēmumu lietā Nr. C33504017.

administratora rīcība ar ieķīlāto mantu⁴⁸ ietekmē arī nenodrošināto kreditoru intereses saņemt prasījuma apmierinājumu, nav pieļaujama situācija, ka nenodrošinātie kreditori netiek informēti par ieņēmumiem un izdevumiem, kas ir attiecināmi uz ieķīlāto mantu.

Administratora darbības pārskati tiek ģenerēti, pamatojoties uz EMUS ievadīto informāciju. Tā kā normatīvie akti noteic stingru ietvaru informācijas sniegšanai maksātnespējas procesa lietās, administrators nevar to sniegt sev vēlamā vai ērtākā formā, ignorējot normatīvo aktu prasības.⁴⁹ Lai administratora darbības pārskatos tiktu atspoguļota korekta informācija, administratoram ir jāievēro Ministru kabineta 2019. gada 16. jūlija noteikumu Nr. 346 "Maksātnespējas procesa administratora darbības pārskata noteikumi"⁵⁰ un Ministru kabineta 2018. gada 4. decembra noteikumu Nr. 761 "Elektroniskās maksātnespējas uzskaites sistēmas noteikumi"⁵¹ prasības, kā arī Maksātnespējas kontroles dienesta metodiskos norādījumus EMUS lietošanā un informācijas ievadē.

Ja administrators EMUS neievada visas nepieciešamās ziņas, no administratora darbības pārskatiem nevar iegūt pilnvērtīgu, faktiskajiem apstākļiem atbilstošu un aktuālu informāciju par administratora lietvedībā esošā maksātnespējas procesa norisi. Tādējādi Maksātnespējas kontroles dienestam tiek liegts īstenot likumā noteiktās uzraudzības funkcijas, bet kreditoriem – pilnvērtīgu savu tiesību aizsardzību.

Ja EMUS nav nepieciešamo ziņu, lai sazinātos ar kreditoru elektroniski, administrators veic visas nepieciešamās darbības, lai nekavējoties iepazīstinātu kreditoru ar konkrētajā maksātnespējas procesā ģenerēto darbības pārskatu.⁵²

⁴⁸ Pārdodot ieķīlāto mantu, izmaksājot nodrošinātajam kreditoram naudas līdzekļus un sedzot ar ieķīlāto mantu saistītās izmaksas.

⁴⁹ Rīgas apgabaltiesas 2021. gada 3. februāra lēmums lietā Nr. C30457718.

⁵⁰ <https://likumi.lv/ta/id/308255>.

⁵¹ <https://likumi.lv/ta/id/303769>.

⁵² [Ministru kabineta 2019. gada 16. jūlija noteikumu Nr. 346 "Maksātnespējas procesa administratora darbības pārskata noteikumi" 8. punkts.](#)

2.6. Informācijas sniegšana kreditoru sapulcēs

Nodrošinot maksātnespējas procesa likumīgu norisi, tostarp maksātnespējas procesā iesaistīto personu tiesību ievērošanu, administratoram jānošķir kreditoru sapulcē sniedzamā informācija, kas nepieciešama kreditoru sapulces kompetencē esošo jautājumu izlemšanai, no informācijas, kas sniedzama kreditoriem Maksātnespējas likuma 81. panta kārtībā.

Kreditoru sapulce tiek sasaukta nevis tādēļ, lai informētu kreditorus par maksātnespējas procesa norisi, bet gan, lai kreditori ar savām balsīm izlemtu tās kompetencē esošos jautājumus, balsojot "par" vai "pret". Kreditoru sapulces, kurā neviens kreditors nevar balsot par izvirzītajiem jautājumiem, sasaukšana zaudē savu jēgu.⁵³ Minētais neaizliedz administratoram kreditoru sapulcē kreditoriem sniegt informāciju par jebkuru Maksātnespējas likuma 81. panta pirmajā daļā norādīto jautājumu, bet neatbrīvo administratoru no pienākuma sniegt attiecīgu informāciju Maksātnespējas likuma 81. pantā noteiktajā kārtībā, nosūtot atsevišķu paziņojumu.

Maksātnespējas likumā noteiktajos gadījumos kreditoru sapulce ir tiesīga pieņemt lēmumus par šādiem jautājumiem⁵⁴:

- 1) administratora atlīdzības noteikšanu;
- 2) administratora atcelšanas ierosināšanu;
- 3) maksātnespējas procesa izdevumu atzīšanu par pamatotiem;
- 4) parādnieka mantas pārdošanas veidu⁵⁵ vai pārdošanas termiņa pagarināšanu⁵⁶;
- 5) turpmāko rīcību ar mantu, kas ir izslēgta no mantas pārdošanas plāna.⁵⁷

Veicot uzraudzības pasākumus konstatēts, ka kreditoru sapulces kompetencē kļūdaini tiek nodota tādu jautājumu izlemšana, kas neietilpst kreditoru sapulces kompetencē, jo par tiem kreditori ir informējami Maksātnespējas likuma 81. panta kārtībā.

Piemēram: *administrators, konstatējot, ka nav iespējams pārdot mantu Maksātnespējas likumā noteiktajā termiņā, nav informējis kreditorus par mantas pārdošanas termiņa pagarināšanu Maksātnespējas likuma 81. panta kārtībā, bet šī jautājuma izlemšanai sasauca kreditoru sapulci. Tāpat, neinformējot kreditorus Maksātnespējas likuma 81. panta*

⁵³ Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 18. jūlija lēmums lietā Nr. C771242123.

⁵⁴ [Maksātnespējas likuma 89. pants](#).

⁵⁵ [Maksātnespējas likuma 115. panta 2.¹ daļa](#).

⁵⁶ Kreditoru sapulce tiesīga lemt par pārdošanas termiņa pagarināšanu tikai tad, ja kreditori nav piekrituši neieķīlātās parādnieka mantas pārdošanas termiņa pagarināšanai, par ko viņi informēti Maksātnespējas likuma 81. panta kārtībā.

⁵⁷ Maksātnespējas likuma 111. panta septītā daļa noteic, ka kreditoru sapulce ir tiesīga lemt par turpmāko rīcību ar parādnieka mantu, kas izslēgta no mantas pārdošanas plāna, ja kreditori nepiekrīt mantas izslēgšanai no mantas pārdošanas plāna, par ko viņus informēja administrators Maksātnespējas likuma 81. panta kārtībā.

kārtībā, administrators sasauca kreditoru sapulci, lai lemtu jautājumu par mantas izslēgšanu no mantas pārdošanas plāna, jo parādnieka mantu nebija iespējams pārdot vai arī mantas pārdošanas izdevumi pārsniedza prognozējamus ienākumus.

Iepriekš minētā administratora rīcība nav atzīstama par atbilstošu Maksātnespējas likuma normām, jo par iepriekš norādītajiem jautājumiem kreditori ir jāinformē Maksātnespējas likuma 81. panta kārtībā. Ievērojot minēto, būtiski ņemt vērā, ka informācijas sniegšana kreditoru sapulcē nevar aizstāt likumdevēja noteikto kārtību, kādā kreditoriem sniedzamas ziņas par būtiskiem jautājumiem maksātnespējas procesā.

2.7. Iepazīšanās ar maksātnespējas procesa lietu

Administrators savā prakses vai parādnieka atrašanās vietā kārtu maksātnespējas procesa lietu, kurā iekļauj visu ar juridiskās personas maksātnespējas procesu un fiziskās personas maksātnespējas procesu saistīto informāciju un dokumentus, kā arī sastāda attiecīgā procesa lietā esošo dokumentu sarakstu.⁵⁸

Atbilstoši atklātības principam, kā arī, pamatojoties uz administratora vispārīgo pienākumu sniegt informāciju par maksātnespējas procesa norisi⁵⁹, kreditoriem un citām maksātnespējas procesā iesaistītajām personām, aizsargājot savas likumiskās intereses, ir tiesības iepazīties ar maksātnespējas procesa lietas materiāliem.

Maksātnespējas procesu reglamentējošās tiesību normas, tostarp Maksātnespējas likuma 81. pants un 85.¹ pants⁶⁰, paredz kreditora tiesības zināt par maksātnespējas procesa norisi, lai spētu aizsargāt savas likumiskās intereses. No minētajām tiesību normām izriet, ka kreditoram jau likumā ir noteiktas tiesības zināt par maksātnespējas procesa norisi. Līdz ar to administratoram, ievērojot atklātības principu, vispārīgi nav pamata kreditoriem liegt iespēju iepazīties ar maksātnespējas procesa lietu kopumā, ja vien nav pamats uzskatīt, ka atsevišķu lietā ietilpstošo ziņu sniegšana varētu kaitēt parādnieka vai kreditoru likumīgajām interesēm.⁶¹ Tādējādi kreditoram, izsakot vēlmi iepazīties ar maksātnespējas procesa lietu, nav jānorāda pamatojums.

Turpretim, ja kreditors lūdz izsniegt dokumentus, kas nav radīti konkrētā maksātnespējas procesa ietvaros⁶², vai tiem piešķirams ierobežotas pieejamības statuss, kreditoram ir jāpamato savs pieprasījums (norādot informācijas iegūšanas mērķi). Tāpat kreditoram ir jānorāda pamatojums, ja viņš lūdz sniegt ziņas, kas nav tieši saistītas ar administratora rīcību⁶³ un pieņemtajiem lēmumiem maksātnespējas procesā.

⁵⁸ [Maksātnespējas likuma 26. panta sestā daļa.](#)

⁵⁹ [Maksātnespējas likuma 26. panta trešās daļas 2. punkts.](#)

⁶⁰ Kreditori, kuri pārstāv ne mazāk kā 25 procentus no atzīto pamatprasījumu summas nodrošināto vai nenodrošināto kreditoru grupā, ir tiesīgi pieprasīt administratora darbības revīziju attiecīgajā maksātnespējas procesā.

⁶¹ Atklātības princips nav absolūts un tas nenosaka obligātu pienākumu administratoram maksātnespējas procesa ietvaros padarīt ikvienam pieejamu jebkura veida informāciju. Administratoram jāizvērtē pieprasītās informācijas sniegšanas tiesiskums un pieļaujamība attiecībā uz tādu informāciju, kuras neierobežota izpaušana varētu kaitēt parādnieka vai kreditoru likumīgajām interesēm, tostarp fizisko personu datu apstrādes prasības.

⁶² Piemēram, parādnieka pārstāvja rīcībā esošie parādnieka dokumenti, kurus parādnieka pārstāvis, pamatojoties uz pieņemšanas - nodošanas aktu, nodod administratoram pēc parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas. Minētais nav attiecināms uz [Maksātnespējas likuma 79. panta otrajā daļā](#) noteiktajām kreditora tiesībām iepazīties ar kreditoru prasījumus pamatojošas pierādījumiem, proti, kreditoram nav jānorāda īpašs pamatojums.

⁶³ Administratoram nav pienākums iepazīstināt kreditorus ar lēmumiem par administratora profesionālo darbību.

Savukārt citām maksātnespējas procesā iesaistītajām personām, kā arī trešajām personām jebkurā gadījumā, t.i., pieprasot konkrētu informāciju par parādnieka maksātnespējas procesa norisi vai izsakot vēlmi iepazīties ar maksātnespējas procesa lietu, ir jāpamato savs pieprasījums un jānorāda mērķis, kādam pieprasītā informācija tiks izmantota. Attiecīgi administratoram, izvērtējot informācijas (tostarp dokumentu) sniegšanas iespējamību, sākotnēji ir jāizvērtē personas tiesības saņemt informāciju saistībā ar parādnieka vai kreditoru likumīgo interešu ievērošanu. Proti, administratoram ir jāizvērtē, vai nav ierobežojumu izsniegt informāciju (tostarp dokumentus) un vai personai ir tiesisks pamats iegūt šo informāciju, tostarp izvērtējot tās izmantošanas mērķi.

Ja maksātnespējas procesā iesaistītā persona vēlas iepazīties ar visiem maksātnespējas procesa lietā esošajiem materiāliem, kuru apjoms ir nesamērīgi liels, administrators var iepazīstināt to ar maksātnespējas procesa lietas dokumentu sarakstu un lūgt norādīt, ar kuriem dokumentiem persona vēlas iepazīties.

Izvērtējot izsniedzamo dokumentu apjomu un citus objektīvus apstākļus, administratoram ir tiesības izvēlēties veidu, kādā maksātnespējas procesā iesaistītajām personām ļaut iepazīties ar tām interesējošiem dokumentiem. Proti:

- 1) sniedzot pieprasītos dokumentus elektroniski, noformējot dokumentus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām elektronisko dokumentu noformēšanas prasībām;
- 2) uzaicinot personu iepazīties ar dokumentiem klātienē (vienoties par abpusēji pieņemamu laiku) un/vai izsniedzot dokumentu kopijas.

Pēc izvērtējuma veikšanas, konstatējot ierobežojumus informācijas (tostarp dokumentu) izsniegšanai vai uzrādīšanai, administrators ir tiesīgs atteikt sniegt pieprasīto informāciju.

Piemēram: administrators atteicās izsniegt informāciju trešajai personai, pamatojoties uz tās pieprasījumu par dokumentu, kas saistīti ar cesijas līguma noslēgšanu, izsniegšanu, kā arī informācijas sniegšanu par administratora veiktajām darbībām saistībā ar cesiju. Pieprasījums pamatots ar Informācijas atklātības likumā nostiprinātajām tiesību subjekta tiesībām pieprasīt un saņemt ierobežotas pieejamības informāciju. Administratora atteikums pamatots ar to, ka iesniedzējs uzskatāms par trešo personu, kuram nav tiesību piedalīties parādnieka maksātnespējas procesā veikto darbību izvērtēšanā un pārbaudīšanā, jo neietilpst to personu lokā, kurai informācija sniedzama saskaņā ar Maksātnespējas likuma 26. panta trešās daļas 2. punktu, kā arī nav konstatējams trešās personas tiesisko interešu aizskārums.

Iepriekš norādītā administratora rīcība ir atbilstoša normatīvo aktu prasībām, tostarp Maksātnespējas likuma normām, jo administrators nav uzskatāms par iestādi Informācijas

atklātības likuma 1. panta 4. punkta izpratnē. Līdz ar to, nekonstatējot citu tiesisko pamatu sniegt informāciju trešajai personai par ar maksātspējas procesu saistītajiem jautājumiem, tā nav izsniedzama arī pamatojoties uz Informācijas atklātības likuma normām. Turklāt informācijas pieprasījuma iesniedzēja subjektīvie iemesli saņemt informāciju nerada pienākumu administratoram izsniegt pieprasīto informāciju.

Atteikumam sniegt informāciju ir jābūt pamatotam. Pretējā gadījumā administratora nepamatots atteikums sniegt maksātspējas procesā iesaistītajām personām pieprasīto informāciju vai nodrošināt maksātspējas procesā iesaistītajām personām iespēju iepazīties ar pieprasīto informāciju vai dokumentiem, rada šaubas par maksātspējas procesa norises atklātību, likumību un efektivitāti.

2.8. Informācijas sniegšana par izvērtējumu, vērtējot parādnieka pārvaldes institūciju locekļu atbildību

No Maksātnespējas likumā⁶⁴ ietvertā regulējuma izriet administratora pienākums izvērtēt pirms parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas slēgtos parādnieka darījumus un parādnieka pārvaldes institūciju locekļu rīcību, un atbildības konstatēšanas gadījumā izvērtēt prasības celšanas lietderību. Turklāt, ievērojot atklātības principu kopsakarā ar Maksātnespējas likuma 81. panta otrajā daļā noteikto pienākumu informēt kreditorus par visiem jautājumiem, kuriem ir būtiska nozīme maksātnespējas procesā, secināms, ka par administratora izvērtējumu kreditori ir jāinformē savlaicīgi, sniedzot pamatotu un izvērstu vērtējumu par konstatētajiem faktiem un apstākļiem saistībā ar parādnieka pārvaldes institūciju locekļu rīcību un slēgtajiem darījumiem.

Piemēram: administrators savlaicīgi un patstāvīgi nav sniedzis kreditoriem parādnieka pārstāvja rīcības izvērtējumu, minētās darbības veica tikai pēc Maksātnespējas kontroles dienesta uzaicinājuma. No tiesu nolēmumiem⁶⁵ izriet, ka par administratora veikto izvērtējumu kreditori jāinformē savlaicīgi, t.i., pirms plānoto darbību veikšanas. Piemēram, pirms prasības celšanas, jo ir svarīgi nodrošināt, ka kreditoriem savlaicīgi, bez nepamatotas kavēšanās un vēl pirms konkrētu darbību veikšanas, tiek dota iespēja izteikt iebildumus par administratora nodomu veikt konkrētās darbības un vērst administratora uzmanību uz darbībām, kuras vēl varētu tikt veiktas, lai pēc iespējas pilnīgāk apmierinātu kreditoru prasījumus. Pretējā gadījumā zūd jēga Maksātnespējas likuma 81. pantā ietvertajam kreditoru informēšanas pienākumam, tiktu skartas kreditoru mantiskās intereses atgūt naudas līdzekļus no parādnieka, izteikt viedokli par iespējamajiem risinājumiem attiecībā uz iespēju atgūt naudas līdzekļus parādnieka maksātnespējas procesā.⁶⁶

Savlaicīgi un pienācīgā kārtībā neinformējot kreditorus par administratora izvērtējumu saistībā ar parādnieka pārvaldes institūciju locekļu atbildību, kreditoriem netiek nodrošināta iespēja veikt administratora darbības kontroli un sniegt iebildumus saskaņā ar Maksātnespējas likuma 82. pantu.

Izņēmums ir pieļaujams, ja administrators, izvērtējot visus viņa rīcībā esošos apstākļus, ir konstatējis, ka informēšana par prasības celšanu pirms tās celšanas var kaitēt parādnieka un

⁶⁴ [Maksātnespējas likuma 65. panta 8. punkts, 96. pants.](#)

⁶⁵ Skatīt, piemēram, Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2022. gada 2. februāra lēmumu lietā Nr. C68199020, Zemgales rajona tiesas 2021. gada 2. marta lēmumu lietā Nr. C-3111-21/27.

⁶⁶ Skatīt, piemēram, Zemgales rajona tiesas 2018. gada 13. jūlija lēmumu lietā Nr. C10110316.

kreditoru interesēm. Tādā gadījumā administratora rīcība, informējot kreditorus par prasības celšanu jau pēc prasības iesniegšanas tiesā, ir vērsta uz kreditoru interešu aizsardzību un ir uzskatāma par pamatotu.

Kreditoru informēšanas pienākums ir attiecināms arī uz tiem gadījumiem, kad administrators, izvērtējot parādnieka pārvaldes institūciju locekļu atbildību un konstatējot zaudējumu nodarīšanu, konstatē, ka prasības celšana nav lietderīga. Arī tādā gadījumā kreditori ir jāinformē par administratora izvērtējumu par parādnieka pārvaldes institūciju locekļu atbildību, vienlaikus informējot par iemesliem, kuru dēļ prasības celšana pret parādnieka pārvaldes institūciju locekļiem nav lietderīga. Tikai saņemot pilnīgu informāciju par parādnieka bijušā valdes locekļa rīcību, kreditoriem ir iespējams objektīvi izvērtēt, vai administratora pieņemtie lēmumi saistībā ar naudas līdzekļu atgūšanu ir pamatoti.⁶⁷ Vienlaikus jāuzsver, ka pilnīgas informācijas sniegšana kreditoriem neparedz to, ka jāsniedz izvērsts juridisko un faktisko apstākļu uzskaitījums, kas pēc būtības ir norādāms prasības pieteikumā. Pilnīga informācija ir tāda informācija, kas koncentrēti un saprotami sniedz skaidru priekšstatu par plānoto tiesvedību, tiesvedības nepieciešamību, iespējam atgūt naudas līdzekļus.

Savukārt saistībā ar Maksātnespējas likuma 72.¹ pantā norādīto parādnieka pārvaldes institūcijas locekļu atbildību administratora veiktā izvērtējuma rezultātam ir jābūt atspoguļotam ziņojumā par parādnieka mantas neesamību vai parādnieka mantas pārdošanas plānā. Proti, kreditoriem ir jāsaņem konkrēta atbilde uz jautājumu – vai administratoram pastāv nodoms celt prasību tiesā pret parādnieka valdi. Apstākļos, ja administratoram dokumentu nepietiekamības dēļ vēl nav iespējams apstiprināt šāda nodoma esību, mantas pārdošanas plānā vai ziņojumā par parādnieka mantas neesamību norādāms, ka minēto dokumentu sagatavošanas brīdī administratoram vēl nav iespējams izdarīt secinājumu par nepieciešamību vērsties pret parādnieka valdi saskaņā ar Maksātnespējas likuma 72.¹ pantu. Tādā gadījumā kreditoriem ir jāsniedz informācija⁶⁸ par iemesliem, kuru dēļ administratoram konkrētajā brīdī nav nodoma vērsties pret parādnieka valdi, kā arī par turpmāk plānotajām darbībām, kas vērstas uz parādnieka dokumentu atgūšanu un parādnieka valdes atbildības⁶⁹ noteikšanu.

⁶⁷ Skatīt, piemēram, Rīgas rajona tiesas 2021. gada 30. septembra lēmumu lietā Nr. C33577320.

⁶⁸ Informācija norādāma mantas pārdošanas plānā vai ziņojumā par mantas neesamību.

⁶⁹ Papildus prasības celšanai Maksātnespējas likuma 72.¹ panta kārtībā likumdevējs administratoram paredzējis arī citus tiesiskos līdzekļus, kā risināt situāciju, ja administratoram nav nodoti parādnieka dokumenti. Proti, sniedzot tiesībaizsardzības institūcijām ziņojumus un materiālus par maksātnespējas procesā atklātajiem faktiem, kuri var būt par pamatu kriminālprocesa uzsākšanai, vai vērstoties Maksātnespējas kontroles dienestā ar lūgumu par administratīvā pārkāpuma lietas ierosināšanu.

2.9. Informācijas sniegšana par speciālista pieaicināšanu

Speciālista pieaicināšanas mērķis ir efektīva un likumīga maksātnespējas procesa nodrošināšana.⁷⁰ Speciālists maksātnespējas procesā ir persona⁷¹, kurai piemīt specifiskas zināšanas vai prasmes kādā ar parādnieka darbību, kā arī ar maksātnespējas procesu saistītā jomā, kas trūkst administratoram, bet ir nepieciešamas maksātnespējas procesa efektīvai norisei.

Kreditoru informēšanas pienākums saistāms ne vien ar kreditoru interesi būt informētiem par maksātnespējas procesā esošo naudas līdzekļu izlietojumu, bet arī ar procesa tiesiskumu, tostarp piesaistītā speciālista kvalifikāciju un objektivitāti.

Nemot vērā, ka maksātnespējas procesa vadīšanu, tostarp pārstāvēšanu tiesā, likumdevējs ir uzticējis administratoram, kreditoriem ir būtiski gūt pārliecību, ka speciālists (kuram piemīt tādas zināšanas un prasmes, kas nepiemīt administratoram) spēs nodrošināt attiecīgā pienākuma izpildi atbilstoši likumdevēja izvirzītajiem tiesiskuma un profesionalitātes standartiem.

Piemēram: administrators nebija informējis kreditorus par procesa ietvaros pieaicināto speciālistu, turklāt ar speciālistu nebija noslēgts rakstveida līgums. Savu rīcību administrators pamatoja ar to, ka par pilnvarojumā paredzētajām darbībām netika paredzēta atlīdzība, proti, tā netika finansēta no parādnieka finanšu līdzekļiem.

Iepriekš minētā administratora rīcība nav uzskatāma par atbilstošu Maksātnespējas likuma normām, jo arī gadījumos, kad par pilnvarojumā paredzētajām darbībām netiek paredzēta atlīdzība, proti, tā netiek finansēta no parādnieka finanšu līdzekļiem, kreditori ir jāinformē par pieaicināto speciālistu. Vienlaikus jāņem vērā, ka līgums par speciālista pieaicināšanu slēdzams rakstveidā.⁷²

Arī tiesu praksē⁷³ ir atzīts, ka darījumu slēgšana mutvārdos maksātnespējas procesa lietas ietvaros izslēdz iespēju maksātnespējas procesa lietā iekļaut visu ar juridiskās personas maksātnespējas procesu saistīto informāciju un dokumentus. Gadījumā, ja vienošanās par speciālista pieaicināšanu ir noslēgta mutvārdos, kreditoriem ir ierobežotas iespējas izvērtēt speciālista plānoto darbību atbilstību to interesēm. Šādā gadījumā administratoram un

⁷⁰ [Maksātnespējas likuma 67. panta pirmās daļas 13. punkts.](#)

⁷¹ Speciālists nav administratora palīgs vai asistents. Lai gan administratoram ir ekskluzīvās tiesības lemt par speciālista pieaicināšanas nepieciešamību procesā, administratoram ir jāņem vērā arī lietderības apsvērumi.

⁷² [Maksātnespējas likuma 67. panta otrā daļa.](#)

⁷³ Skatīt, piemēram, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020. gada 16. decembra lēmumu lietā Nr. C30728320.

kreditoriem ir ierobežotas iespējas kontrolēt vienošanās izpildi, tostarp reaģēt, ja vienošanās netiek izpildīta.

Informācija par speciālista pieaicināšanu jāiekļauj administratora darbības pārskatā, t.i., sadaļā "Līgumi", aizpildot visus nepieciešamos laukus atbilstoši Maksātnespējas kontroles dienesta metodiskajiem norādījumiem EMUS lietošanā un informācijas ievadē.⁷⁴ Tāpat informāciju par speciālista pieaicināšanu administrators var norādīt mantas pārdošanas plānā.

⁷⁴ Skatīt sadaļu Nr. 5.1. "Līgumi".

3. Gadījumi, kad ir pamats nesniegt informāciju

Administrators nedrīkst izsniegt tādu informāciju, kuras izpaušana varētu kaitēt saistību izpildei pēc iespējas lielākā apmērā vai kuras izpaušanas rezultātā varētu rasties zaudējumi vai tiesību pārkāpums, kā arī, ja informācijas izpaušanu aizliedz normatīvie akti.

Piemēram, administratoram ir aizliegts izpaust informāciju par ziņojumu iesniegšanu par aizdomīgiem darījumiem FID.⁷⁵ Ja administrators konstatē, ka ir iestājušies apstākļi ziņošanai FID, izpaust ziņošanas faktu visplašākajā nozīmē, tas ir, ne par nodomu to veikt, ne par riskiem, kurus administrators ir konstatējis, ne arī, ka ziņas par klientu ir jau sniegtas FID, ir aizliegts. Aizlieguma izpaust ziņošanas faktu mērķis pēc būtības ir novērst jebkādu pret darbību izmeklēšanas ietvaros.

Savukārt turpmāk norādīto informāciju ir pieļaujams sniegt tikai normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, tostarp, ja vien tiek rūpīgi izvērtēts tās izsniegšanas pamats, vērtējot atbilstību parādnieka un kreditoru interesēm. Vienlaikus norādāms, ka katra konkrētā situācija ir vērtējama individuāli, jo situācijas izvērtēšana un attiecīgo tiesisko līdzekļu izvēle (izsniegt informāciju vai atteikt izsniegt, norādot uz apsvērumiem informācijas nesniegšanā), izvērtējot visus iespējamus riskus, ir administratora kompetence un atbildība.

1. Komercnoslēpums. Komersantam (pārvaldes institūcijai), pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, ir tiesības pašam noteikt komercnoslēpuma statusu sava uzņēmuma dokumentiem. Iesniedzot uzņēmuma dokumentus administratoram, piemēram, sniedzot kreditora prasījumu parādnieka maksātnespējas procesā, komersantam ir jāinformē administrators par to, kuriem dokumentiem ir noteikts komercnoslēpuma statuss, attiecīgi pamatojot, kādas likumīgās intereses varētu tikt aizskartas, izsniedzot šo informāciju procesā iesaistītajām personām. Ja komersants sava uzņēmuma dokumentiem nav noteicis komercnoslēpuma statusu, administrators bez objektīvas izvērtēšanas nav tiesīgs prezumēt, ka visai uzņēmuma dokumentācijai (līgumi, pavadzīmes) ir nosakāms komercnoslēpuma statuss.

Tādējādi nav pieļaujams, ka administrators, vispārīgi aizbildinoties ar iespējamu komercnoslēpuma esamību, atsakās izsniegt, piemēram, maksātnespējas procesā faktiski veikto izmaksu apliecināšos dokumentus, tostarp konta izdrukas. Administratoram ir jāpamato tās ziņas, kuras administrators atzīst par komercnoslēpumu.

⁷⁵ [Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 38. pants.](#)

Komersanta tiesības noteikt komercnoslēpuma statusu un prasīt tā aizsardzību ir nozīmīgas un respektējamas⁷⁶, kas jāņem vērā arī administratoram, piemērojot Informācijas atklātības likuma normas komercnoslēpuma saturošai informācijai. Tomēr tas, ka informācija satur komercnoslēpumu, nav šķērslis šīs informācijas izsniegšanai, jo tiesības uz komercnoslēpumu nav absolūtas un tām ar tiesību normu sabiedrības interesēs var noteikt samērīgus ierobežojumus.⁷⁷ Vienlaikus lūgumam par šādas informācijas atklāšanu jābūt pamatotam.⁷⁸

Līdz ar to administratoram ir jāņem vērā apstākļi, ka informācija ir uzskatāma par komercnoslēpumu, ja to noteica pats komersants, un pirms komercnoslēpumu saturošas informācijas izsniegšanas jāizvērtē, vai tas nekaitēs konkrētā maksātnespējas procesa parādnieka, kreditoru vai trešo personu likumīgajām interesēm.

Iespējams, liela daļa no informācijas, kas tiks iegūta par parādnieka darījumiem, būs komerciāli sensitīva, konfidenciāla vai uz to attieksies pienākumi pret citām personām (piemēram, uzņēmējdarbības noslēpumi, izpētes un attīstības informācija un informācija par klientiem) un to nevajadzētu atklāt trešajām pusēm, kas var negodprātīgi to izmantot. Ja informācija ir jāatklāj kreditoriem, tad šiem kreditoriem būtu jānosaka tāds pats pienākums ievērot konfidencialitāti kā parādnieka pārstāvim maksātnespējas procesā.

2. Fizisko personu dati. Personas datu apstrāde ir veicama saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu, kuras 6. pants paredz, ka personas datu apstrāde ir atļauta, ja tās veikšanai pastāv tiesisks pamats – pastāv vismaz viens no Vispārīgās datu aizsardzības regulas 6. pantā minētajiem nosacījumiem. Vispārīgās datu aizsardzības regulas 6. panta 1. punktā ir noteikti seši vispārīgi tiesiskie pamati: piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana. Proti, tikai pastāvot kādam no minētajiem tiesiskajiem pamatiem, personas datu apstrāde tiek atzīta par tiesisku un atbilstošu Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām. Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai, veicot personas datu apstrādi, ir jāievēro arī Vispārīgās datu aizsardzības regulas 5. pantā noteiktie datu apstrādes principi, kā arī pārzinim ir jāspēj uzskatāmi parādīt, ka tā veiktā datu apstrāde ir atbilstoša šiem principiem.

⁷⁶ Augstākās tiesas Senāta 2015. gada 12. marta lēmums lietā Nr. SKA-369/2015 (420689310), [Informācijas atklātības likuma 7. panta pirmā daļa](#).

⁷⁷ Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojums "Tiesības uz pieeju informācijai (2010.-2019.)". Pieejams: [https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Xlfdsy3vLxEJ:https://www.at.gov.lv/files/uploads/files/6_Judikatura/Tiesu_prakses_apkopojuumi/2020/Tiesibas_uz_pieeju_informacijai_20_11_2020\(1\).docx+&cd=13&hl=lv&ct=clnk&gl=lv](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Xlfdsy3vLxEJ:https://www.at.gov.lv/files/uploads/files/6_Judikatura/Tiesu_prakses_apkopojuumi/2020/Tiesibas_uz_pieeju_informacijai_20_11_2020(1).docx+&cd=13&hl=lv&ct=clnk&gl=lv).

⁷⁸ Skatīt, piemēram, Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2016. gada 15. jūnija spriedumu lietā Nr. C32248616.

Administrators kā personas datu pārzinis ir atbildīgs par viņa rīcībā esošo personu datu apstrādes atbilstību Vispārīgai datu aizsardzības regulai. Piemēram, ja kreditors vēlas izmantot Maksātnespējas likumā noteiktās tiesības⁷⁹ pārsūdzēt administratora lēmumu par cita kreditora prasījumu un šo tiesību realizēšana viņam ir nepieciešams iepazīties ar cita kreditora prasījumu un to pamatojošiem dokumentiem, kas satur personu datus, administrators atļauj iepazīties ar pieprasīto informāciju tiktāl, ciktāl tiek nodrošinātas Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasības.

3. Prasības tiesvedībā esošā informācija vai dokumenti. Saņemot kreditora informācijas pieprasījumu par procesā esošo tiesvedību, administrators, izvērtējot viņa rīcībā esošo informāciju un dokumentus, kā arī aktuālās tiesvedības ietekmi uz maksātnespējas procesa norisi, var ierobežot noteiktas informācijas izpaušanu kādam no parādnieka kreditoriem, ja viņš atzīst, ka pieprasītās informācijas uzrādīšana un izsniegšana var kaitēt kreditoru kopuma interesēm. Proti, ja administrators atzīst, ka pastāv varbūtība, ka informācijas pilnīga izpaušana var tikt izmantota nevis kreditora interešu aizsardzībai, bet citiem mērķiem, tādējādi radot kaitējumu kreditoru kopumam, administrators ir tiesīgs atteikt izsniegt pieprasīto informāciju.

Tāpat administrators var nesniegt atbildi uz tiesvedībā iesaistītās personas pieprasījumu, ja administratoram tiek lūgts sniegt viedokli par tiesvedībā izskatāmiem jautājumiem, piemēram, par iemesliem, kādēļ administrators neslēdz izlīgumu ar parādnieka pārstāvi. Līdz ar to informācijas pieprasījuma mērķim nevajadzētu būt vēlmei panākt, lai administrators pauž uzskatu vai noliedzošu atbildi par tiesvedībā izskatāmiem jautājumiem, par kuriem jau ir spriests tiesvedībā.⁸⁰

⁷⁹ [Maksātnespējas likuma 80. panta otrā daļa.](#)

⁸⁰ Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 23. maija lēmums lietā Nr. C771143524.

4. Ārvalstu (ES valstis) kreditoru informēšana par maksātnespējas procesa pasludināšanu

Ārvalstu kreditoriem ir salīdzinoši sarežģītāk uzzināt par Latvijas Republikā pasludinātu maksātnespējas procesu nekā vietējiem kreditoriem un secīgi savlaicīgi iesniegt kreditoru prasījumu. Līdz ar to Regula par maksātnespējas procedūrām paredz darbības, kas administratoram ir jāveic, ja maksātnespējas procesā ir konstatējami pārrobežu elementi. Regula par maksātnespējas procedūrām Latvijas Republikā ir tieši piemērojama un gadījumā, ja Latvijas Republikā pasludinātā maksātnespējas procesā ir nepieciešams risināt jautājumus, kas saistīti ar pārrobežu elementu Eiropas Savienības telpā, piemēro Regulu par maksātnespējas procedūrām.

Proti, no Regulas par maksātnespējas procedūrām 54. panta 1. punkta izriet, ka tiklīdz kādā dalībvalstī ir sākta maksātnespējas procedūra, šis valsts tiesa, kurai ir piekritība, vai tās ieceltais administrators nekavējoties informē zināmos ārvalstu kreditorus.

Atbilstoši Regulas preambulas 26. apsvērumam, uzsākot parādnieka maksātnespējas procesu jebkurā Eiropas Savienības dalībvalstī, piemēro attiecīgās dalībvalsts normatīvo regulējumu. Proti, no minētā izriet, ka Latvijas Republikā pasludinātā maksātnespējas procesā uz kreditoriem, tostarp uz kreditoriem, kuri atrodas citās Eiropas Savienības valstīs, ir attiecināmas Maksātnespējas likumā nostiprinātās tiesības un pienākumi.⁸¹

Ja pret parādnieku Latvijas Republikā uzsākta Regulas par maksātnespējas procedūrām 3. panta 1. vai 2. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra, administrators piecu dienu laikā pēc parādnieka maksātnespējas pasludināšanas nosūta kreditoriem, kuru dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir citā dalībvalstī, paziņojumu par parādnieka maksātnespēju un kreditoru prasījumu iesniegšanu.⁸² Minētais pienākums ir izpildāms, ja administratora rīcībā ir informācija par ārvalstu kreditoru esamību.

Ikvienam kreditoram ir jābūt tiesībām piedalīties pārrobežu maksātnespējas procesā saskaņā ar pušu vienlīdzības principu.⁸³ Maksātnespējas procedūras uzsākšana un izbeigšanas sekas nevar ietekmēt kreditoru, kurš nav ticis informēts par maksātnespējas procedūru un kreditora prasījuma pieteikšanu.⁸⁴ Līdz ar to, ja kreditors nav pienācīgi informēts par maksātnespējas procedūru un kreditora prasījuma iesniegšanu, tad uz šādu kreditoru noilgumu

⁸¹ Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 27. jūnija lēmums lietā Nr. Nr. C771269624.

⁸² [Maksātnespējas likuma 66. panta ceturtais daļa.](#)

⁸³ Regulas par maksātnespējas procedūrām 63. apsvēruma.

⁸⁴ Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 26. februāra spriedums lietā Nr. C19056212, SKC-77/2016.

attiecināt nevar. Minētais vēl jo vairāk norāda uz nepieciešamību pievērst īpašu uzmanību iespējamo ārvalstu kreditoru esamībai, pat, ja tiesas spriedumā par maksātnespējas procesa pasludināšanu nav norādes par Regulas par maksātnespējas procedūrām 3. panta 1., 2. punktā noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu.

***Piemēram:** administratora ieskatā, parādnieka maksātnespējas procesā nav konstatējams pamats rakstveida paziņojumu sūtīšanai citās Eiropas Savienības valstīs esošajiem parādnieka kreditoriem, ņemot vērā, ka tiesas spriedumā, ar kuru pasludināts parādnieka maksātnespējas process, bija iekļauta norāde, ka parādnieka maksātnespējas procesā nav uzsākama Regulas 3. panta 1. un 2. punktā noteiktā maksātnespējas procedūra. Arī maksātnespējas reģistrā ir norādīts, ka uzsāktā procesa raksturs ir "nacionālais".*

Jāuzsver, pat, ja tiesas spriedumā nav norādes par Regulā par maksātnespējas procedūrām noteiktās maksātnespējas procedūras uzsākšanu un maksātnespējas reģistrā ir norādīts, ka uzsāktā procesa raksturs ir "nacionālais", administratoram, parādnieka maksātnespējas procesā konstatējot pārrobežu elementu (parādniekam ir kreditori, kas atrodas Eiropas Savienībā), nekavējoties ar individuālo paziņojumu⁸⁵ tie ir jāinformē par parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanu. Tādējādi nodrošinot iespēju ārvalstu kreditoriem izlietot savas tiesības iesniegt kreditora prasījumu Maksātnespējas likuma 73. panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā.

⁸⁵ Saskaņā ar Regulas par maksātnespējas procedūrām 54. panta 2. punktu paziņojumā norādāma informācija par termiņiem, līgumsodiem, kas noteikti attiecībā uz šiem termiņiem, struktūru vai iestādi, kas ir pilnvarota pieņemt prasījumu un citus noteiktos pasākumus. Tāpat šādā paziņojumā arī jānorāda, vai kreditoriem, kuru prasījumi ir prioritāri vai nodrošināti ar lietu tiesībām, ir jāiesniedz prasījumi.